

Mladí na venkově?

Mají tam své místo
:



Financováno
Evropskou unií



Ministerstvo
zemědělství





● Proč na mladých na venkově záleží	4
● NextGen MASTer: inspirace pro práci s mladou generací	5
● Místní akční skupiny oceněné NextGen MASTer	6
● Další inspirativní příklady práce s mládeží	14
● Pojd'te do toho také	22

Proč na mladých na venkově záleží

Když se řekne venkovská mládež, mnohým se vybaví studenti a studentky končící školu nebo budoucí generace zemědělců. Ve skutečnosti jsou mladí lidé na venkově mnohem pestřejší. Jsou mezi nimi také mladí rodiče, podnikatelky, pracující, sportovci i ti, kteří se teprve rozhodují, zda v regionu zůstanou, odejdou, nebo se jednou vrátí.

Mladé lidi na venkově často spojují podobné výzvy. Hledají dostupné bydlení, kvalitní vzdělávání, pracovní příležitosti nebo možnosti trávení volného času. Ne vždy však takové příležitosti nacházejí. Přesto mnoho mladých lidí zůstává se svým regionem pevně spjato. Záleží jim na místě, kde vyrůstali, chtějí v něm najít svůj domov a ovlivňovat jeho budoucnost. Potřebují především prostředí, které jim umožní získávat zkušenosti a podílet se na dění kolem sebe.

Právě takové prostředí pomáhají vytvářet místní akční skupiny prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje, který je financován i ze Strategického plánu Společné zemědělské politiky (SP SZP). Ukazují, že odpovědi lze hledat zdola, společně s lidmi, obcemi, školami i spolky. Téma mladých na venkově dnes rezonuje napříč celou Evropou.

Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU do roku 2040 hovoří o potřebě propojenějších, odolnějších, prosperujících a silnějších venkovských komunit. **Strategie Evropské komise pro generační obměnu v zemědělství** zároveň připomíná, že generační obměna není pouze otázkou zemědělství, ale také kvality života, dostupných služeb, vzdělávání a vyžití pro mladé lidi. Téma si bere za své také iniciativa **Rural Pact**, která vytváří prostor pro sdílení a hledání cest, jak mladé lidi do života venkova více zapojovat. Tyto strategické dokumenty a iniciativy se následně promítají do národních rámců současné i budoucí SZP.

Příklady v této publikaci ukazují, že místní akční skupiny tyto principy již naplňují. Často prostřednictvím malých projektů, neformálních setkání nebo prvních příležitostí, kdy jsou mladí lidé slyšet.

NextGen MASTer: inspirace pro práci s mladou generací

Téma venkovské mládeže dlouhodobě rozvíjí také pracovní skupina Venkovská mládež při Národní síti MAS ČR, která propojuje zástupce místních akčních skupin z celé České republiky. Sdílí zkušenosti, hledá nové cesty zapojování mladých lidí a otevírá témata venkovské mládeže na místní, národní i mezinárodní úrovni.

Jedním z výsledků této spolupráce je certifikace NextGen MASTer, která oceňuje místní akční skupiny věnující se práci s mládeží dlouhodobě, systematicky a s jasnou vizí. Nehodnotí pouze jednotlivé projekty, ale především dlouhodobou schopnost vytvářet prostředí, ve kterém mladí lidé realizují své nápady a orientují se v současném světě.

Každý rok se mohou místní akční skupiny do certifikace přihlásit, představit své zkušenosti a inspirovat ostatní. Tato publikace představuje oceněné i další místní akční skupiny, které ukazují, že práce s mladou generací může mít mnoho podob, ale vždy stojí na důvěře a ochotě dát mladým lidem prostor.





**Místní akční skupiny
oceněné
NextGen MAs^{ter}**

Místní akční skupina Krkonoše, z.s.



Lánov, Královéhradecký kraj
www.maskrkonoše.cz

Mezi horskými hřebeny Krkonoš, pod ochranou národního parku, leží region, kde se dobře žije – ale stejně jako jinde na venkově tu lidé řeší, jak udržet školy, služby, práci i mladou generaci. MAS Krkonoše propojuje 26 obcí od Vrchlabí přes Hostinné až po Pec pod Sněžkou a Špindlerův Mlýn. Na více než 500 km² tu žije necelých 40 tisíc obyvatel. Krkonoše nejsou jen turistická pohlednice. Jsou to obce, kde je někdy složité dostat moderní technologie, kvalitní vzdělávání nebo nové příležitosti stejně rychle jako do měst. A právě tady se MAS Krkonoše snaží pomáhat – aby venkov nezůstal pozadu jen proto, že leží mezi horami.

Mládež tu zapojujeme do lektorování řemeslných workshopů, natáčejí videa pro místní výrobce, fotí produkty regionální značky KRKONOŠE originální produkt® nebo organizují komunitní akce typu besed se známými cestovateli a dobrodruhy. Podílí se na debatách o budoucnosti Evropy, setkávají se se zástupci Evropské komise, doplňují Krkonošskou cenu za architekturu výstavami a jsou součástí komunitních klubů a táborů. MAS Krkonoše vytváří prostor, kde mladí lidé dostávají důvěru i příležitost. Díky minigrantům Malý LEADER vznikají nové nápady, projekty a iniciativy. Nová podpůrná skupina MASakr v Lánově zase ukazuje, že regionální rozvoj může být odvážný, kreativní a generačně propojený.

MAS Brána Vysočiny, z.s.



Tišnov, Jihomoravský kraj
www.masbranavysociny.cz



Místní akční skupina Brána Vysočiny působí v regionu Tišnovska v okrese Brno-venkov a sdružuje 21 obcí. Zaměřuje se na podporu udržitelného rozvoje venkova, komunitního života, podnikání a spolupráce mezi místními. Dlouhodobě propojuje obce, školy, neziskové organizace i podnikatele a podporuje aktivní zapojování obyvatel do života regionu.

Pomáháme mladým lidem proměňovat nápady v konkrétní projekty. Ty realizují v programu Malý LEADER, v kurzu Podnikni to! rozvíjejí podnikavost a během Regionálního firemního dne poznávají místní firmy a možnosti uplatnění v regionu. Společně se školami, neziskovými organizacemi i vysokými školami připravujeme workshopy, vzdělávací akce a projekty zaměřené na udržitelnost, místní tradice nebo finanční gramotnost. Chceme, aby mladí lidé měli k Tišnovsku vztah a viděli v něm místo pro svůj život i budoucnost.

MAS Český sever, z.s.



Varnsdorf, Ústecký kraj
www.masceskysever.cz

Místní akční skupina Český sever působí již více než 20 let v regionu nejsevernějších Čech. Její dlouhodobou prioritou je rozvíjet jedinečný region ležící v Sudetech, a to od komunitního života přes vzdělávání a inovace až po energetiku, cestovní ruch a propojování lidí napříč obory i hranicemi. Pomáhá proměňovat dobré nápady ve skutečné projekty a hledá nové příležitosti pro obce i místní obyvatele.

Chceme, aby mladí lidé byli aktivní součástí regionu a nebáli se za námi přicházet s vlastními nápady. Prostřednictvím platformy Young Friendly Region se tak snažíme propojit studenty, mladé podnikatele, školy i místní komunitu. Pořádáme pro ně konference, podnikatelská setkání a diskuse o budoucnosti regionu. Podporujeme také profesní rozvoj místních studentů a dáváme jim možnost zapojit se do reálných projektů – věříme, že budoucnost regionu vzniká i tím, že si nové odborníky vychováváme sami.

MAS Bystřička, o.p.s.



Velká Bystřice, Olomoucký kraj
www.masbystricka.cz



Místní akční skupina Bystřička propojuje velmi rozmanité území, od okraje Olomouce až po bývalé Sudety na Libavé. Stejně pestrá je i její práce. Pomáhá rozvíjet obce i obnovovat krajinu a památky.

Mladé lidi zapojujeme do života regionu dlouhodobě a s důrazem na spolupráci i praktické zkušenosti. Připravili jsme vlastní strategii práce s mládeží, podporujeme miniprojekty mladých lidí a vytváříme prostor pro jejich aktivní zapojení do komunitních akcí. Mladým nabízíme možnost stát se součástí přímo našeho týmu a zatím je o to velký zájem. Záleží nám na tom, aby mladí lidé vnímali svůj region jako místo, kde mohou získávat zkušenosti, realizovat své nápady a být součástí místní komunity.

MAS Krajina srdce z.s.



Tábor, Jihočeský kraj
www.maskrajinasrdce.cz

Místní akční skupina Krajina srdce podporuje rozvoj venkova na Táborsku. Díky propojení místních obcí, podnikatelů i neziskových organizací a jejich společných projektů je jejich území živé a udržitelné.

Od dětských táborů až po vlastní projekty, to jsou mladí v naší místní akční skupině. Z účastníků postupně vyrůstají vedoucí, organizátoři a aktivní členové místní komunity. Díky programu Malý LEADER mladí realizují své nápady, konkrétní projekty pomáhá hodnotit a vybrat Rada mladých leaderů, která se podílí také na plánování aktivit naší organizace. Mladým lidem nabízíme účast v mezinárodních projektech, aby mohli zahraniční zkušenosti využít i u nás doma.

MAS Kraj živých vod, z.s.



Teplá, Karlovarský a Plzeňský kraj
www.krajzivychvod.cz



Místní akční skupina Kraj živých vod se již přes 20 let zaměřuje na rozvoj venkova, podporu spolupráce mezi obcemi, organizacemi i místními lidmi s hlavní myšlenkou: posilovat kvalitu života v území udržitelně a s ohledem na potřeby místních. Důležitou roli hraje také podpora cestovního ruchu a péče o místní přírodní a kulturní dědictví, například prostřednictvím obnovy pramenů v Kraji živých vod.

Věnujeme velkou pozornost právě práci s mladými lidmi. Realizujeme školní fóra, která dávají žákům a žákyním prostor vyjádřit svůj názor na dění ve svých obcích a ve škole společně v dialogu s vedením obce a školy. Naproti tomu máme neformální setkávání „Burger and Chill“ jako platformu pro sbírání potřeb mladých lidí, kde nechybí ani hledání řešení na tyto problémy. V našem vlastním grantovém programu jsou navíc vyčleněna dvě samostatná opatření zaměřená přímo na podporu mládeže a jejich iniciativ. Chceme mladým lidem nabídnout nástroje i příležitosti, díky kterým mohou aktivně utvářet region, ve kterém budou chtít zůstat.

MAS Střední Polabí, z.s.



**Brandýs nad Labem,
Středočeský kraj
www.strednipolabi.cz**

Území místní akční skupiny Střední Polabí je specifické polohou v metropolitní oblasti Prahy. Region se rychle proměňuje vlivem přílivu nových obyvatel. Místní akční skupina pomáhá řešit témata komunitního života, služeb, dopravy i životního prostředí. Vedle rozvojových projektů organizuje také veřejné akce, sbírky a provozuje dobročinný obchod.

Mladé lidi u nás zapojujeme do komunitního života i rozhodování. Prostřednictvím grantového programu z dobročinného obchodu Dobromysl podporujeme mladé organizátory a komunitní iniciativy v regionu. Pravidelně pořádáme školní fóra, kde mladí lidé společně se školami a obcemi diskutují o tom, co jim v místě a škole chybí a co by chtěli zlepšit. Řada jejich návrhů se následně skutečně realizuje, od úprav veřejného prostoru, vybavení ve školách, po nové sportovní a volnočasové prvky. Součástí naší práce je také program MALi, který podporuje mladé aktivní lidi v rozvoji vlastních nápadů a podnikání.

**Další inspirativní
příklady práce
s mládeží**

MAS Naděje, o.p.s.

Lišnice, Ústecký kraj
www.masnadeje.cz

Místní akční skupina působící na Mostecku, Litvínovsku a Teplicku. Podporuje rozvoj venkova, udržitelnou ekonomiku, vzdělávání, životní prostředí a spolupráci místních komunit. Jejich území má duši, kterou tvoří bohatá historie, kultura Romů a dědictví uhlí. Rodí se zde příběhy o tvrdé práci, odolnosti a spolupráci. Prostřednictvím projektů a dotací přispívá k inovacím, zlepšení kvality života a posílení regionální identity.

Zapojování mladých lidí do komunitního a veřejného života na venkově se věnujeme dlouhodobě a systematicky. Podílíme se také na jejím rozvoji na celostátní úrovni. Byli jsme u vzniku pracovní skupiny Venkovská mládež při Národní síti MAS a aktivně se zapojujeme do sdílení zkušeností a hledání nových přístupů k práci s mladými lidmi. V roce 2025 jsme společně s MAS Český sever zahájili tříletý projekt zaměřený na mladé lidi v regionu, který má vytvořit podmínky pro dlouhodobou a systematickou práci s mládeží.

Místní akční skupina Hlinecko, z.s.

Hlinsko, Pardubický kraj
www.mashlinecko.cz

Místní akční skupina Hlinecko působí v krajině Železných hor a Žďárských vrchů, kde se střídají menší obce i rozsáhlé přírodní oblasti. Hlinecko je krajem tradic a řemesel, ale také regionem, který hledá nové cesty v oblasti vzdělávání, energetiky a udržitelného rozvoje. Místní akční skupina dlouhodobě podporuje místní školy, rozvíjí energetické poradenství pro obce, podnikatele i domácnosti a pomáhá hledat řešení, která posílí soběstačnost a kvalitu života v regionu.

Práci s mladými lidmi věnujeme velkou pozornost především prostřednictvím vzdělávání a aktivního zapojování do dění v regionu. Pořádáme Týden poznání Hlinecko, největší vzdělávací festival v regionu, který propojuje školy, firmy, instituce i širokou veřejnost. Žákům jsme dali příležitost aktivně se podílet na zlepšení prostředí a vybavení své školy. Prostřednictvím žákovské výzvy mohli předkládat vlastní návrhy, o kterých rozhodovali metodou participativního rozpočtu. Dále podporujeme komunitní tábory a zapojujeme mladé lidi do diskusí o budoucnosti regionu. Jejich názory jsme využili například při přípravě studie dostupného bydlení na Hlinecku, která hledá cesty, aby Hlinecko zůstalo místem, kde budou chtít mladí lidé žít i v dalších letech.

MAS Sdružení Růže, z.s.

Borovany, Jihočeský kraj
www.mas.sdruzeniruze.cz

Místní akční skupina Sdružení Růže působí na území 26 obcí v jižních Čechách, v příhraniční oblasti sousedící s Rakouskem. Region má převážně venkovský charakter, přibližně 33 tisíc obyvatel a je známý cennou krajinou, kulturním dědictvím i silnou tradicí komunitní spolupráce.

Velký důraz klademe na dlouhodobou a systematickou práci s dětmi a mládeží. Mladé lidi nevnímáme pouze jako účastníky aktivit, ale jako jejich spolutvůrce. Ve spolupráci s komunitními centry CKA Trhové Sviny a KC Nové Hrady jim vytváříme bezpečný prostor pro setkávání, sdílení, spolupráci a rozvoj dovedností. Mládež se zapojuje do plánování, přípravy i realizace aktivit, čímž posiluje svou samostatnost, odpovědnost a vztah k místní komunitě. Navazujeme na osvědčené aktivity, jako jsou TALENT a Prázdninové putování, které umožňují pravidelné a dlouhodobé zapojení mladých lidí. Důležitou součástí naší práce je také mezigenerační spolupráce. Propojujeme mladé lidi se zástupci obcí, místními spolky, trenéry, rodinami a dalšími aktivními lidmi v regionu. Naším cílem je podporovat mladé lidi tak, aby získali vztah ke svému regionu a chuť aktivně se podílet na jeho budoucím rozvoji.

Místní akční skupina Třeboňsko, o.p.s.

Třeboň, Jihočeský kraj
www.mas-trebonsko.cz

Místní akční skupina Třeboňsko podporuje rozvoj venkova a spolupráci místních aktérů už od roku 2004. Propojuje obce, podnikatele, spolky i aktivní obyvatele a pomáhá realizovat projekty, které vycházejí z potřeb území.

Mladé lidi zapojujeme do života obcí prostřednictvím Malého LEADERu. Dáváme jim prostor přicházet s vlastními nápady a proměňovat je ve skutečné projekty. Díky tomu vznikla například historická stezka v Chlumu u Třeboně, kterou navrhli místní žáci, nebo letní kino ve Svinech, které propojilo obyvatele napříč generacemi. Při realizaci vlastních projektů si mladí lidé vyzkouší, jak se zapojit do dění kolem sebe – od prvního nápadu přes jeho představení ostatním až po komunikaci s obcí a samotnou realizaci. Získávají zkušenost s tím, že mohou ovlivnit místo, kde žijí, a být aktivní součástí své komunity.

MAS Vladař, o.p.s.

Podbořany, Ústecký kraj
www.vladar.cz

Místní akční skupina Vladař působí na periferii tří krajů. Inspiruje a pomáhá realizovat menší i větší rozvojové projekty v regionu, který dříve jen doháněl to, co byl jinde standard. Nyní všem dokazuje, že i periferní region může být místem inovací a aktivního komunitního života. Výsledky podpořených projektů představuje veřejnosti mimo jiné prostřednictvím unikátního katalogu ve virtuální realitě.

Mladé lidi podporujeme v tom, aby přicházeli s vlastními nápady a aktivně se podíleli na rozvoji svého okolí. Prostřednictvím programu Mladý LEADER financujeme projekty mladých lidí, od komunitních aktivit až po úpravy veřejného prostoru. Spolupracujeme se žákovskými parlamenty a představujeme mladým lidem možnosti, jak se zapojit do rozvoje svého regionu. Důležitou roli hraje také Juniorská správní rada organizace, díky které se mladí lidé podílejí na přípravě aktivit, přinášejí vlastní podněty a pomáhají utvářet budoucnost regionu.



Celostátní síť pro venkov

Ministerstvo zemědělství zřídilo Celostátní síť pro venkov („CSV“, „Síť“) jako komunikační platformu Programu rozvoje venkova. Funkci komunikační platformy zastává i pro aktuální programové období – Strategický plán Společné zemědělské politiky na období 2023–2027. Významným partnerem a aktivním členem CSV je Národní síť Místních akčních skupin ČR („NS MAS“). NS MAS realizuje ve spolupráci s CSV na národní i regionální úrovni řadu aktivit – semináře, konference, exkurze. K tématu LEADER–CLLD a dalším oblastem regionálního rozvoje jsou vydávány různé tištěné i elektronické materiály. O připravovaných aktivitách a výstupech z realizovaných akcí Sítě jsou zájemci informováni mimo jiné prostřednictvím elektronického měsíčníku Síťoviny.

Veškeré informace o Síti naleznou zájemci na mze.gov.cz/venkov nebo na szif.gov.cz/cs/venkov

Národní síť Místních akčních skupin ČR

Střešní organizace sdružující více než 170 místních akčních skupin, které prostřednictvím komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) podporují spolupráci místních aktérů, rozvoj venkova a aktivní zapojování obyvatel do života v jejich regionech.

Jejím posláním je posilovat rozvoj venkova, občanskou participaci a spolupráci napříč sektory. Věnuje se mimo jiné zapojování mladých lidí, komunitní energetice, mezinárodní spolupráci, vzdělávání i sdílení dobré praxe mezi místními akčními skupinami.

Právě z dlouhodobé práce v oblasti zapojování mladých lidí, mezinárodní spolupráce a inspirace příklady dobré praxe ze zahraničí vznikla certifikace NextGen MASTer. Oceňuje místní akční skupiny za systematickou práci s mladou generací a inspiruje další kouty a regiony České republiky k rozvoji podobných aktivit.

Více informací naleznete na www.nsmascr.cz

Pojďte do toho také

Oslovte místní akční skupinu ve vašem regionu.

Více informací naleznete na www.nsmascr.cz.

Mimo místní akční skupiny se tématu věnují také další organizace:

Česká rada dětí a mládeže

www.crdm.cz

Centrum participace

www.centrumparticipace.cz

Skautské instituty ve vybraných městech

www.skautskyinstitut.cz

Společnost mladých agrárníků České republiky

www.smacr.cz

Rural Youth Europe

www.ruralityoutheurope.com



Obsah: Národní síť Místních akčních skupin ČR (text neprošel jazykovou korekturou)

Grafický návrh a sazba: Kristýna Boleslav

Tisk: Celostátní síť pro venkov

Zdroj fotografií: Fotografie použité v publikaci poskytly jednotlivé místní akční skupiny ze svých vlastních archivů, není-li u konkrétní fotografie uvedeno jinak.

ISBN 978-80-7434-864-8

Brožura byla vydána v roce 2026



**Financováno
Evropskou unií**



Ministerstvo
zemědělství

STRATEGICKÝ PLÁN SZP



CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

